

ISSN 2467-057X

Europos
Komisija

2022M. GERIAUSIAI VISIEMS GYVENTOJAMS PRITAIKYTO MIESTO APDOVANOJIMAS

Gerosios patirties geriau
pritaikant ES miestus visiems
jų gyventojams pavyzdžiai

#EUACCESSCITY

Socialinė
Europa

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022

© Europos Sąjunga, 2022

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39). Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti atitinkamų teisių turėtojų leidimą.

Viršelio nuotrauka: © Shutterstock, 2022

Print	ISBN 978-92-76-49303-7	ISSN 2599-9087	doi:10.2767/849464	KE-BL-22-001-LT-C
PDF	ISBN 978-92-76-49273-3	ISSN 2467-057X	doi:10.2767/581	KE-BL-22-001-LT-N

Turinys

Pratarmė	4
2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas	6
Įvadas	14
Liuksemburgo miestas, Liuksemburgas - Nugalėtojas	16
Helsinkis, Suomija - Antroji vieta	20
Barselona, Ispanija - Trečioji vieta	25
Portas, Portugalija - Specialus Europos geležinkelių metų pagerbimas	29
Palma, Ispanija - Specialus apdovanojimas fizinei aplinkai, įskaitant gamtines teritorijas, skirtas integraciniam turizmui,	32
Levenas, Belgija - Specialus prizas už prieinamumo integravimą, įskaitant skaitmeninę sritį	36
Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojime	40

Už lygybę atsakinga
Europos Komisijos narė
Helena Dalli

© Europos Komisija

Pratarmė

Visos Europos Sąjungos miestai stengiasi tapti prieinami neįgaliesiems. Džiaugiuosi galėdama pristatyti šią gerosios patirties brošiūrą, kuri gali paskatinti daugiau Europos miestų imtis veiksmų formuoti aplinką be kliūčių.

Prieinamumas yra labai svarbus siekiant lygybės, savarankiškumo ir užtikrinant nepriklausomą gyvenimą. Tai būtina sąlyga, kad 87 milijonai Europos neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų galėtų visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse.

Per pastarąjį dešimtmetį įvairiuose sektoriuose buvo parengta naujų iniciatyvų ir praktikos, kad ES taptų prieinamesnė neįgaliesiems. Tačiau, nepaisant pažangos, struktūrinė diskriminacija ir kliūtys išlieka.

Būtent todėl prieinamumas yra 2021–2030 m. ES neįgaliųjų teisių strategijos kertinis akmuo ir turime užtikrinti, kad jis išliktų svarbia Europos Komisijos ir valstybių narių darbotvarkės dalimi.

Šiais metais pradės veikti Europos išteklių centras „AccessibleEU“. Ši bendradarbiavimo sistema padės dalytis gera patirtimi ir žiniomis įvairiuose sektoriuose ir padės įgyvendinti ir plėtoti prieinamumo politiką ES.

Miestai ir vietos bendruomenės yra svarbūs partneriai kuriant Europą be kliūčių. Jie įgyvendina konkrečius sprendimus, skirtus gerinti žmonių gyvenimą ir puoselėjančius bendrą įtraukties ir lygybės vertybes. Prieinami miestai naudingi visiems. Prieinamumas gerina gyvenimo kokybę ir prisideda prie įtraukio ir klestinčių miestų kūrimo.

Skirdama apdovanojimą „Geriausiai visiems gyventojams pritaikytas miestas“ Europos Komisija pripažįsta visos ES miestų įsipareigojimą užtikrinti, kad neįgalieji turėtų lygias galimybes naudotis pagrindinėmis teisėmis ir visais miestų teikiama is ištek liais.

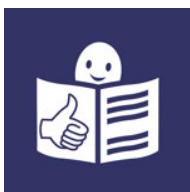
Sveikinu Liuksemburgo miestą, 2022 m. „Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto“ apdovanojimo laimėtoją, už pasiekimus kovojant su nelygybe ir šalinant kliūtis miesto aplinkoje. Savivaldybė prieinamumą paskelbė prioritetu ir įgyvendino visiems pritaikytą požiūrį „dizainas visiems“, kad visiems būtų lengviau patekti į miestą. Miesto tarybos posėdžiai rengiami gestų kalba su transkripcija, kartu užtikrinant, kad politiniai sprendimai būtų prieinami visiems.

Nuo 2012 m. miestas rengia informuotumo savaites, kuriomis siekiama skatinti dialogą apie struktūrines kliūtis, su kuriomis susiduria neįgalieji. Siekiant palengvinti judumą, visame mieste važinėja žemagrindžiai autobusai, kuriuose įrengtos rampos, taip pat autobusuose ir stotelėse įrengti vaizdiniai ir garsiniai pranešimai.

Nekantriai laukiu, kada galėsiu pasveikinti naujus pretendentes, prisijungusius prie „Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo“ tinklo. Jūsų miestui dalyvaujant šiame konkurse, galite tapti įkvėpimo šaltiniu kitiems. Šios pastangos gerinant prieinamumą yra labai svarbios kuriant Sąjungą, kurioje vertinama lygybė.

2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas

Lengvai skaitoma versija

© Easy-to-read.eu

Kas mes esame?

Mes esame Europos Komisija ir Europos neįgaliųjų forumas.

Europos Komisija imasi veiksmų ir siūlo teisės aktus, kurie galėtų pagerinti Europos padėtį.

Europos neįgaliųjų forumas siekia ginti neįgaliųjų teises Europoje.

Dažnai dirbame kartu, kad pagerintume neįgaliųjų padėtį Europoje.

Pavyzdžiui, kiekvienais metais dirbame kartu, ruošdami **Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą**.

Kas yra Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas

– tai prizas, kurį kasmet skiriame miestams, dedantiems daug pastangų, užtikrinant prieinamumą.

Miestas laikomas prieinamu, kai visi jame gyvenantys žmonės

gali be problemų naudotis visais objektais ir paslaugomis.

Pavyzdžiui, miestas yra prieinamas, kai visi žmonės gali lengvai:

- į darbą važiuoti autobusu arba metro;
- naudotis bilietais automatais, kad nusipirktų bilietą;
- judėti gatvėmis arba patekti į viešuosius pastatus, pavyzdžiui, ligonines ir savivaldybės įstaigas;
- gauti informaciją taip, kad galėtų ją perskaityti ir suprasti.

© Pixabay

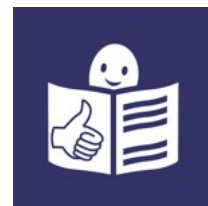
© 123RF

Tai svarbu visiems žmonėms, o ypač neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms. Dažnai jiems neprieinami tokie dalykai kaip transportas ir informacija.

Jei objektai nėra pritaikyti visiems, neįgalieji negalės dalyvauti

bendruomenės gyvenime taip, kaip kiti žmonės.

Jie bus palikti nuošalyje.

© Easy-to-read.eu

Pavyzdžiui, jei autobusai yra be pakylų, žmonės neįgaliųjų vežimėliuose negali jais važiuoti į darbą.

Arba jei informacija nėra lengvai skaitoma, sutrikusio intelekto ir kiti žmonės gali nesugebėti jos perskaityti ir suprasti.

Taigi Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas yra galimybė Europos miestams parodyti, ką jie nuveikė, kad taptų prieinami visiems žmonėms.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas pradėtas teikti 2010 m.

Svarbu, kad Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas ir toliau primintų miestams kaip svarbu, kad jie būtų prieinami visiems žmonėms.

Kuris miestas laimėjo 2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą?

2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą laimėjo Liuksemburgo miestas Liuksemburge.

Liuksemburgo miestas laimėjo Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą nes nuolat stengiasi, kad neįgaliesiems ir visiems žmonėms būtų sudarytos sąlygos naudotis objektais ir paslaugomis.

Liuksemburgas pastatytas ant uolos. Tai apsunkina susisiekimą, nes gatvės yra kalvotos ir siauros. Tačiau Liuksemburgo miestas stengiasi kad jo gyventojai galėtų naudotis viskuo. Pavyzdžiui:

© Pixabay

- Autobusuose yra pakyls, kad neįgaliųjų vežimėliuose sėdintys žmonės galėtų į juos įlipti be problemų. Autobusuose ir stotelėse skelbiami garsiniai pranešimai, kad aklieji galėtų išgirsti šią informaciją. Be to, yra vaizdinių pranešimų, kad kurtieji galėtų matyti šią informaciją.
- Traukiniai prieinami ir nemokami visiems. Traukinių stotyje įrengti pritaikyti tualetai ir automobilių stovėjimo aikštelė. Traukinių stotyje esantys ženklai yra su simboliais, kuriuos lengvai supranta visi žmonės. Be to, daugelyje jų yra garso įrašai, kad aklieji galėtų juos girdėti.
- Liuksemburgo miestas sutinka neįgaliuosius ir su jais kalbasi, kad suprastų jų poreikius ir sudarytų geresnes sąlygas. Be to, stengiamasi užtikrinti, kad svarbūs susitikimai būtų prieinami ir juose galėtų be problemų dalyvauti visi neįgalieji.

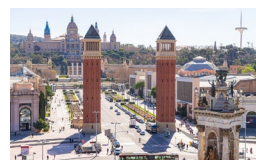
2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą laimėjusiam Liuksemburgo miestui skirta 150 000 eurų.

Kiti du miestai konkurse užėmė antrąją ir trečiąją vietas:

- Suomijos **Helsinkio** miestas laimėjo antrąją vietą ir 120 000 eurų.
- Ispanijos **Barselonos** miestas laimėjo trečiąją vietą ir 80 000 eurų.

© Pixabay

© Pixabay

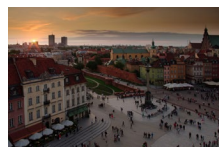
Kitas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas bus teikiamas 2023 m.

Kurie miestai gali dalyvauti?

Ne visi miestai gali dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse.

Miestai, kurie gali dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse, turėtų:

- būti Europos Sąjungos šalyse;
Europos Sąjunga – tai 27 Europos šalių grupė, susivienijusi tam, kad žmonėms būtų geriau.
- juose turi gyventi daugiau nei 50 000 žmonių;
Jei šalyje yra mažiau nei 2 miestai, kuriuose gyvena tiek žmonių, 2 ar daugiau mažesnių miestų gali susijungti. Jei kartu juose gyvena daugiau nei 50 000 žmonių, jie taip pat gali dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse.

© Pixabay

Miestas, šiemet laimėjęs Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą kitais metais konkurse dalyvauti negali.

Kaip miestai gali dalyvauti?

Miestai, norintys dalyvauti kitų metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse, gali teikti paraiškas internetu, kai prasideda paraiškų teikimo laikotarpis.

Žmonės, kurie vadovauja šiems miestams ir priima jiems svarbius sprendimus, turėtų užpildyti formą internete.

© Pixabay

Šioje formoje:

- reikia nurodyti, kodėl, jų nuomone, jų miestas turėtų laimėti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą;

- pateikti pavyzdžių ir parodyti, kaip jų miestas dirba, užtikrindamas prieinamumą visiems žmonėms;
- papasakoti, kaip jie planuoja tęsti šį gerą darbą ateityje.

© Pixabay

Daugiau informacijos galite rasti mūsų svetainėje čia:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Netrukus pranešime, kada prasidės paraiškų teikimo laikotarpis.

Kada prasidės paraiškų teikimo laikotarpis, miestai galės užpildyti formą

ir dalyvauti kitame Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse.

Taigi lankytės mūsų svetainėje ir sužinosite šią informaciją!

© Pixabay

Kaip išrinksime nugalėtoją?

Po to, kai miestai pateikia paraiškas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimui gauti, žmonių grupės patikrina paraiškas ir išrenka nugalėtoją.

© Pixabay

Kiekvienoje šalyje yra grupė žmonių, kurie tikrina tos šalies miestų paraiškas.

Jie išrenka miestus,

kurie geriausiai reprezentuoja tą šalį.

© Pixabay

Tada kita žmonių grupė Europoje patikrina visus šiuos miestus ir

išrenka, kuris iš jų yra geriausias pavyzdys.

Toks miestas laimi geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą atitinkamais metais.

Šios grupės apima neįgaliuosius ir vyresnio amžiaus žmones.

Jie tikrina, ką miestai daro, kad objektai būtų pritaikyti ir pasiekiami jų gyventojams.

Pavyzdžiui, jie tikrina, ar miestuose yra prieinami:

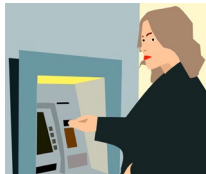
- pastatai ir gatvės;
- autobusai ir metro;
- bilių automatai ir bankomatai;
- interneto svetainės ir kitos technologijos;
kurias žmonės naudoja komunikacijai;
- ar informacija yra lengvai skaitoma ir suprantama visiems.

© Pixabay

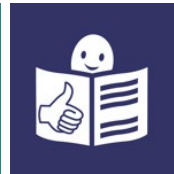
© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Jie mato, kuris iš miestų geriau užtikrina, kad šie objektai būtų prieinami visiems žmonėms. Šis miestas laimėjo Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą

© Pixabay

Kada laimėtojas gaus prizą?

2022 m. pabaigoje
Briuselyje planuojame surengti didelio
masto susitikimą,
kuriame bus kalbama apie
neįgaliųjų teises.
Šiame susitikime taip pat bus paskelbta,
kuris miestas laimės 2023 m. Geriausiai
visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.

© Shutterstock

Daugiau informacijos

Jei norite sužinoti daugiau informacijos,
galite apsilankyti mūsų svetainėje čia:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Jei turite klausimų,
galite mums atsiųsti el. laišką šiuo adresu:
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Išvadas

„Šie miestai yra pavyzdžiai mums visiems. Jie primena, kad galima įveikti net ir didžiausias kliūtis ir prietarus.“

Ursula von der Leyen, Europos Komisijos vadovė

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas skiriamas ES miestams, kurie imasi svarbių veiksmų, kad taptų prieinamesni. Miestas yra prieinamas, kai neįgalieji gali, pvz.,

- gauti informacijos;
- naudotis autobusais, tramvajais ir metro;
- naudotis parkais ir žaidimų aikštelėmis;
- patekti į tokius pastatus kaip biblioteka, sporto salė ir miesto savivaldybę.

Mūsų, kaip visuomenės, pareiga yra užtikrinti, kad neįgalieji galėtų dalyvauti visuomenės gyvenime taip pat, kaip ir visi kiti.

Gera dirbdamos prieinamumo srityje, savivaldybės galiausiai pagerina saugumą ir gyvenimo kokybę kiekvienam.

Į Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą gali pretenduoti visi ES miestai, kuriuose gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų. Visas paraiškas pirmiausia vertina nacionalinė komisija, po to atrinktus kandidatus peržiūri ES prieinamumo ekspertų komisija, kuri išrenka nugalėtoją ir du antrosios vietos laimėtojus.

Kasmet ES komisija taip pat skiria specialų apdovanojimą miestams, kurie itin gerai pasirodė tam tikroje srityje.

Šiais metais komisija specialiuosius apdovanojimus skyrė:

- fizinei aplinkai, įskaitant gamtines teritorijas, skirtas integraciniam turizmui,
- prieinamumo integravimui, įskaitant skaitmeninę sritį.

Šį kartą Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas taip pat apima specialų prizą, skirtą Europos geležinkelių metams (2021 m.).

Geležinkelis yra viena ekologiškiausių ir saugiausių transporto rūšių, todėl turime užtikrinti, kad jis būtų prieinamas visiems europiečiams.

Laimėję miestai taip pat išsiskiria tuo, kad užmezgė dialogą tarp politikos formuotojų, prieinamumo ekspertų ir neįgaliųjų organizacijų, siekdami teigiamų pokyčių.

© Shutterstock

Nugalėtojas

Liuksemburgo miestas

Liuksemburgas

2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto pagrindinį apdovanojimą gavo Liuksemburgo miestas. Liuksemburgas įsikūręs vietovėje su stačiomis uolomis ir giliais slėniais, todėl jį nelengva padaryti prieinamą. Nepaisant to, miesto savivaldybė nuolat ir sėkmingai dirba, kad pagerintų prieinamumą savo gyventojams ir svečiams. Miesto filosofija – planuoti ir įgyvendinti priemones tiesiogiai konsultuojantis su žmonėmis, kuriems jos turi įtakos.

„Šis apdovanojimas yra reikšmingas pripažinimas už visą iki šiol atliktą sunkų darbą, kad mūsų miestas taptų prieinamesnis.

Visa tai tapo įmanoma aktyviai dalyvaujant neįgaliesiems, taip pat dėl neįgaliųjų asociacijų, dirbančių neįgaliųjų srityje, įvairių savivaldybės departamentų, kurie įsitraukė į šį procesą, ir mūsų politinių lyderių atsidavimo ir pasiaukojimo.

Kasdien toliau tęsime šį darbą kartu, siekdami, kad visa mūsų infrastruktūra taptų prieinama ir būtų užtikrintos lygios galimybės visiems.“

Lydie Polfer, Liuksemburgo miesto merė

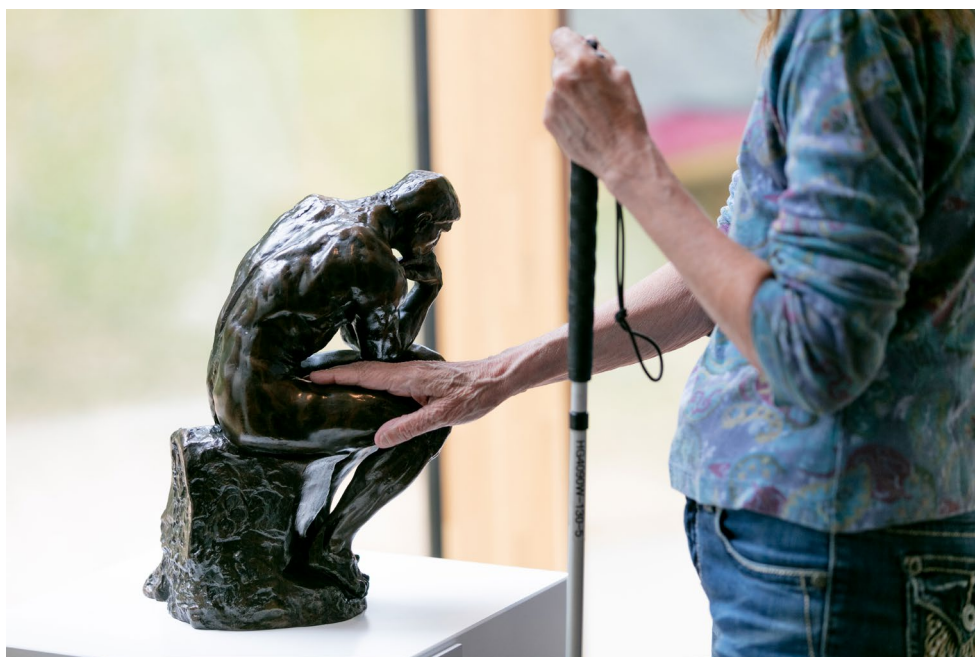

Pritaikytas visiems: kad miestas būtų patogus visiems

Komisija gyrė Liuksemburgo miestą už tai, kad atsižvelgė į visas negalias ir užtikrino gerą prieinamumą visose srityse. Dėl savo požiūrio „pritaikytas visiems“ miestas įtraukia ne tik neįgaliuosius, bet ir vyresnio amžiaus žmones, migrantus ir turistus. Požiūris „pritaikytas visiems“ požiūris reiškia, kad produktai ir paslaugos kuriami taip, kad būtų prieinami tiek neįgaliesiems, tiek asmenims be negalios ar kitų ribojančių veiksnių. Miestas dirba įvairiais lygmenimis, kad tai būtų įmanoma – nuo užimtumo, švietimo ir kultūros iki turizmo, laisvalaikio ir transporto.

Šiuo tikslu kai kuriuose savivaldybės departamentuose veikia specialus darbuotojas, atsakingas už su specialiaisiais poreikiais susijusius klausimus.

Vienas iš pavyzdžių, iliustruojančių Liuksemburgo požiūrį „pritaikytas visiems“, yra Liuksemburgo miesto meno muziejus Villa Vauban, kuriame nuolat rengiamos parodos, pagrįstos koncepcija „muziejus visiems“. Lankytojai eksponatus gali atrasti patys, atsižvelgdami į savo motorinius ar pažintinius gebėjimus. Parodoje yra rankomis valdomų skulptūrų ir liečiamųjų kai kurių paveikslų modelių, informacija pateikiama skirtingomis kalbomis ir nesudėtinga kalba ir pan.

© Guy Thewes

 Vobano vietoje lankytojai gali laisvai tyrinėti eksponatus, priklausomai nuo savo gebėjimų.

Integracijos ir specialiųjų poreikių skyrius

Miesto Integracijos ir specialiųjų poreikių skyrius veikia kaip kontaktinis centras neįgaliesiems ir visoms neįgaliųjų sektoriaus organizacijoms. Jis glaudžiai bendradarbiauja su neįgaliųjų organizacijomis ir kitais miesto departamentais, nuolat tobulindamas prieinamumo paslaugas. Miesto dalyvavimo komiteto dėka neįgalieji gali dalyvauti visuose miesto projektuose. Departamentas taip pat organizuoja gestų kalbos vertėjų dalyvavimą savivaldybės tarybos posėdžiuose ir atitinkamų tekstų vertimą į vokiečių kalbą, kad šie vertėjai galėtų pasiręsti posėdžiams.

Informuotumo didinimas siekiant griauti stereotipus

Liuksemburgo miestas deda dideles pastangas, siekdamas užmegzti dialogą tarp neįgaliųjų ir neturinčių negalios žmonių. Taip siekiama supažindinti žmones su įvairiomis negalios rūšimis ir padėti griauti stereotipus bei prietarus.

Mieste organizuojama daug įvairių informavimo kampanijų, veiklų, paskaitų, filmų peržiūrų ir parodų, kuriose žmonės gali daugiau sužinoti apie neįgaliųjų kasdienį gyvenimą ir įvairius poreikius. Pavyzdžiui, kiekvienais metais rengiama „Vakariinė tamsoje“, kurios tikslas – didinti informuotumą apie regos negalią turinčių žmonių patirtį ir poreikius.

Užimtumas ir švietimas

Liuksemburgo miestas ypač daug dėmesio skiria neįgaliųjų įdarbinimui. Todėl beveik 6 proc. visų darbo vietų miesto viešosiose įstaigose užima neįgalieji.

Be to, siekdamas padėti klausos negalią turintiems žmonėms, savivaldybė organizuoja gestų kalbos kursus ir yra išdavusi daugiau kaip 900 diplomų.

Organizuojama daugybė mokymo kursų, kad aptarnaujantis personalas (pvz., autobusų vairuotojai ir registratoriai) mokėtų naudotis reikiama įranga ir galėtų padėti neįgaliesiems.

Viešojo transporto prieinamumo užtikrinimas

Liuksemburge viešasis transportas yra nemokamas, o Liuksemburgo miesto autobusų stotelės sistemingsai pritaikomos ir jose įrengiami „iBeacon“ švyturiai, teikiantys vertingą informaciją savivaldybės programėlės naudotojams – šią paslaugą labai vertina regos negalią turintys žmonės. Priartėjęs prie autobusų stotelės, kurioje įrengtas „iBeacon“ švyturys, žmogus gauna pranešimą, informuojantį apie stotelės pavadinimą, artimiausio autobuso numerį ir paskirties vietą bei numatomą atvykimo laiką. Viešojo transporto priemonėse yra vaizdiniai ir garsiniai pranešimai, o keleiviai gali gauti vaizdinius pranešimus autobusų stotelėse, internetu arba SMS žinutėmis.

Be to, neįgalieji gali paprašyti, kad juos iš namų paimtų specialūs mikroautobusai, kurie renginių metu taip pat veža vyresnio amžiaus žmones ir tėvus su vaikiškais vežimėliais.

Liuksemburgo geležinkelio stotyse ir peronuose esančiuose ženkluose yra piktogramos, nurodančios, kaip pasiekti turėklus, liftus ir rezervuotas automobilių stovėjimo vietas. Ekranuose dažnai yra teksto keitimo į kalbą funkcija, o svarbią informaciją perduoda automatinės garso pranešimų sistemos.

© Françoise Frieden, LUXTRAM

○ Visiškai pritaikytas tramvajų ir tramvajų stotis

Liuksemburgo geležinkelio stotyje yra rezervuotos automobilių stovėjimo vietos ir pritaikyti tualetai riboto judumo asmenims.

Tolesni tobulinimo planai

Liuksemburgo miestas, atsižvelgdamas į konkrečius gyventojų poreikius ir pasiūlymus, rengia veiksmų planą, pagrįstą Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija.

Savivaldybė, bendradarbiaudama su Šeimos ir integracijos ministerija, taip pat planuoja atidaryti bendravimo centrą klausos negalią turintiems žmonėms.

Ir galiausiai, savivaldybė bendradarbiauja su Liuksemburgo miesto komercine sąjunga, prekybos asociacija HORESCA ir dalyvavimo komitetu, kad pagerintų parduotuvių ir restoranų prieinamumą mieste.

Antroji vieta

Helsinkis

Suomija

Helsinkio miestas Suomijoje laimėjo antrąją vietą 2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse. Helsinkyje arba jo apylinkėse gyvena apie 1,4 mln. žmonių, t. y. maždaug ketvirtadalis visų Suomijos gyventojų. Miestas jau seniai siekia skatinti prieinamumą, integruodamas jį į strategijas, politiką ir planavimo procedūras.

„Bendras miesto tikslas – užtikrinti, kad jis būtų prieinamas visiems: neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms, sergantiems ilgalaikėmis ligomis, taip pat žmonėms, kurie naudojami vaikštyti ar stumia vaikiškus vežimėlius.“

”

Anni Sinnemäki, Helsinkio miesto tarybos mero pavaduotoja, atsakinga už miesto aplinką

Prieinamumo planas

2005 m. Helsinkis patvirtino prieinamumo planą, kuriame išdėstyti prieinamumo priemonių pagrindai. Jame miesto įstaigos ir institucijos įpareigojamos užtikrinti, kad jų pastatai ir paslaugos būtų prieinami visiems, ir reikalaujama, kad visos viešosios erdvės būtų statomos ir pertvarkomos taip, kad taptų prieinamos.

Plane nustatyti du prieinamumo lygiai – specialusis ir pagrindinis. Specialiojo lygio prieinamumas būtinas miesto centre, pėsčiųjų gatvėse, viešojo transporto stotelėse, artimiausioje sveikatos centrų ir paslaugų pastatų aplinkoje, viešosiose

poilsio zonose ir žaidimų aikštelėse, teritorijose, kuriose gyvena daug vyresnio amžiaus žmonių ir neįgaliųjų. Tuo tarpu pagrindinis lygis paprastai reiškia prieinamą aplinką, kurioje nenaudojamos specialios priemonės (pavyzdžiui, gatvės šildomos požeminiais karšto vandens vamzdžiais, kad nesusidarytų ledas, arba lytimoji danga).

Komisiją ypač sužavėjo Helsinkio pavyzdys, nes Helsinkio prieinamumo planas tapo pagrindu rengiant prieinamumo planus daugelyje kitų Suomijos miestų, įskaitant Espas, Oulu, Tampere, Turku ir Vaasą.

© Laura Oja

Netoli Helsinkio esanti rekreacinė sala su prieinamomis antenų lentomis

Prieinamumo gairės

Helsinkis parengė praktines gaires, kaip planuoti, įrengti ir prižiūrėti prieinamas lauko vietas.

Jos sudaro bendrą prieinamumo ir įvairių administracijos padalinių sąveikos sistemą. Gairės šiuo metu naudojamos nacionaliniu mastu, o tai rodo jų veiksmingumą.

„Tinkamai pritaikyti sprendimai dažnai susilieja su aplinka ir tampa nepastebimi. Kita vertus, kliūtys gali labai lengvai išryškėti, jei apie prieinamumą visiškai pamirštama.“

Kristiina Karhos, Neįgaliųjų reikalų tarybos pirmininko pavaduotoja

Nuolatinis prieinamumo reikalų atstovas

Nuo 2012 m. Helsinkyje dirba nuolatinis prieinamumo reikalų atstovas. Jo užduotis – koordinuoti ir skatinti miesto darbą prieinamumo srityje bendradarbiaujant su Prieinamumo reikalų patariamąja taryba. Siekiama, kad miesto viešosios erdvės, pastatai ir viešojo transporto sprendimai būtų saugūs ir prieinami visiems.

Patogus keliavimas po miestą

Iš viso Helsinkio regione 99,7 % autobusų ir 100 % tramvajų, metro ir priemiestinių traukinių yra prieinami. Visos metro stotys yra prieinamos, jose įrengti keltuvai ir lytimasis žymėjimas. Be to, 51 % miesto šviesoforų turi garsinius signalus, kad regos negalia turintys pėstieji galėtų saugiai pereiti gatvę.

Be to, neįgaliųjų automobilių statymo leidimus turintys piliečiai gali nemokamai naudotis visomis miesto automobilių stovėjimo aikštelėmis.

© Iiro Auterinen, City of Helsinki Disability Council

Beveik visi Helsinkio viešieji autobusai yra pritaikyti žmonėms su negalia

Prieinamos skaitmeninės paslaugos ir ryšiai

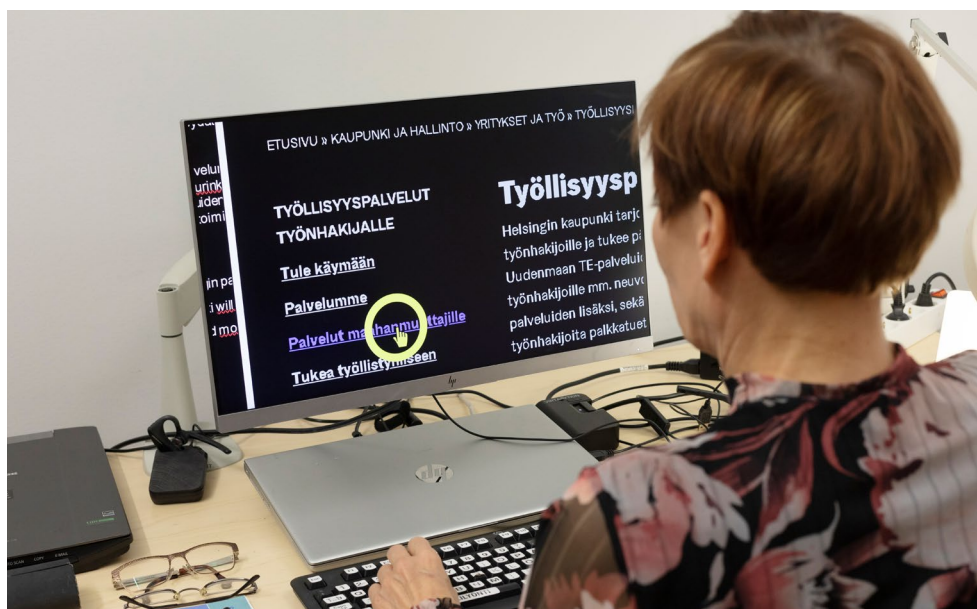
Helsinkis daug dirba gerindamas skaitmeninių paslaugų ir ryšių prieinamumą neįgaliesiems.

Tinklapyje **Helsinkis visiems** pateikiama daug informacijos apie prieinamumą. Tai nacionaliniu mastu žinomas ir pripažintas duomenų bankas, skirtas informuoti gyventojus apie Helsinkio pastangas gerinti prieinamumą ir įkvėpti kitus miestus.

Be to, jau daugiau nei 10 metų Helsinkio metropolio zonoje kuriamas **paslaugų žemėlapis** – atvirojo kodo internetinė paslauga, leidžianti Helsinkio metropolinės zonos gyventojams ir svečiams rasti paslaugas ir su jomis susijusią informaciją, pavyzdžiui, darbo laiką, kontaktinius

duomenis ir informaciją apie prieinamumą. 2020 m. sausio mėn. buvo paskelbtas peržiūrėtas, prieinamesnis paslaugų žemėlapis. Šiuo metu jame pateikiama informacija apie daugiau kaip 15 000 paslaugų, pradedant bibliotekomis ir mokyklomis, baigiant sporto salėmis ir sporto užsiėmimais.

Kadangi Helsinkio populiacija tampa vis labiau internacionalinė, miestas siekia, kad viešojoje informacija būtų prieinama suomių ar švedų kalbos nemokantiems neįgaliesiems migrantams. COVID-19 pandemijos metu nevyriausybinių organizacijų dirbo kartu su miesto pareigūnais, siekdamas perduoti informaciją apie sveikatą visiems Helsinkio gyventojams, ypač tiems, kuriems gresia pavojus.

© Laura Oja

 Helsinkio tikslas - atitikti arba viršyti Žiniatinklio turinio prieinamumo gairių AA lygį

Kaip neįgaliųjų konsultavimo tarnyba padeda piliečiams

2021 m. vasarį mieste pradėjo veikti neįgaliųjų konsultavimo tarnyba, kurioje neįgalieji gali gauti patarimų, kaip naudotis įvairiomis jiems teikiamomis paslaugomis. Žmonės gali susisiekti su atstovais telefonu ar el. paštu arba užsisakyti asmeninį susitikimą. Nuo 2021 m. liepos mėn. neįgaliųjų konsultavimo tarnyba taip pat atsako į neįgaliųjų atsiliepimus apie transporto paslaugas.

Įsiklausymas į neįgaliųjų balsus

Miestas mano, kad labai svarbu įtraukti neįgaliuosius į viešųjų pastatų planavimą ir užtikrinti, kad jie būtų prieinami. Naujosios centrinės bibliotekos Oodi atveju buvo konsultuojamasi su Helsinkio neįgaliųjų taryba, o neįgalieji galėjo tiesiogiai kalbėtis su pastato architektais.

Būdami Neįgaliųjų tarybos nariais, įvairių neįgaliųjų grupių atstovai, Helsinkio viešojo sektoriaus specialistai ir išrinkti pareigūnai aptaria su neįgaliųjų bendruomene susijusius klausimus ir kartu ieško veiksmingų sprendimų, kaip sukurti prieinamesnę ir lygesnę visuomenę.

© Jussi Hellsten

Projektuojant Oodi biblioteką buvo atsižvelgta į regos negalią turinčius asmenis

Trečioji vieta

Barselona

Ispanija

Barselona laimėjo trečiąją vietą 2022 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurse. Pastaruosius 40 metų Barselona nuolat stengėsi šalinti fizinės ir socialinės kliūtis neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms (21 proc. gyventojų).

„Prieinamumas skirtas ne tik neįgaliesiems, bet ir reiškia gyvenimo kokybę didžiajai daugumai gyventojų, ir tai yra vertybė, kurią turime išsaugoti. Mūsų užduotis – padaryti komunikaciją prieinamesnę. Turime padaryti taip, kad mūsų paslaugos ir viešosios erdvės būtų lengviau prieinamos, suprantamos ir naudojamos visiems.“

Joan Ramon Riera, Vaikystės, jaunimo, pagyvenusių žmonių ir neįgaliųjų reikalų tarybos narė

Savivaldybės neįgaliųjų institutas

Vertinimo komisija gyrė Barseloną už darbą su Savivaldybės neįgaliųjų institutu. Ši savarankiška Barcelonos miesto tarybos institucija bendradarbiauja su miesto administracija, kad užtikrintų lygias galimybes naudotis miesto paslaugomis, veikla ir viešosiomis erdvėmis.

Savivaldybės instituto valdybą sudaro 50 proc. išrinktų politikų ir 50 proc. neįgaliųjų, kuriuos kas ketverius metus renka neįgalūs piliečiai. 12 mln. eurų biudžetą turinti įstaiga yra atsakinga už prieinamumo planavimą ir taiko kompleksinį požiūrį į prieinamumo integravimą. Ji taip pat teikia tiesioginės priežiūros paslaugas neįgaliesiems, įskaitant ankstyvosios vaikystės ugdymą, įtrauktį į darbo rinką ir savarankišką gyvenimą.

2018–2026 m. prieinamumo planas

Savivaldybės neįgaliųjų institutas šiuo metu vadovauja Barcelonos 2018–2026 m. prieinamumo planui, kuriame analizuojamas miesto prieinamumas. Iki šiol išanalizuotos 889 žaidimų aikštelės, 33 parkai ir paplūdimiai, 249 savivaldybės paslaugos (turgavietės, bibliotekos, sporto ir laisvalaikio paslaugos), 75 socialinių paslaugų teikimo vietos, 53 sveikatos centrai, 38 universitetų pastatai, 22 kino teatrai, 60 žiniatinklio svetainių, 106 viešbučiai ir restoranai ir 61 rajonas (daugiau kaip 1000 km gatvių). Duomenys buvo integruoti į geografinę informacinę sistemą, kad visi su viešaisiais darbais ir technine priežiūra susiję darbo padaliniai galėtų juos patikrinti ir atnaujinti. Taip pat buvo atlikta daugiau kaip 3668 daugiabučių namų, 52 161 parduotuvės ir 404 mokyklų bazinė prieinamumo analizė.

© Edu Bayer

Šios Barcelonos gatvės tapo prieinamesnės, jose įrengtas geresnis gatvių apšvietimas ir daugiau žaliųjų plotų

Prieinami autobusų ir metro tinklai

Visi Barcelonos viešieji autobusai yra pritaikyti neįgaliesiems. Juose įrengtos žemos grindys ir pakylės, autobusuose ir stotelėse pateikiama garsinė informacija, o transporto priemonės žymimos Brailio raštu.

Iš viso 92 % miesto metro stočių yra prieinamos, o 2024 m., švenčiant 100-ąsias metro metines, miestas planuoja pasiekti 100 % prieinamumą.

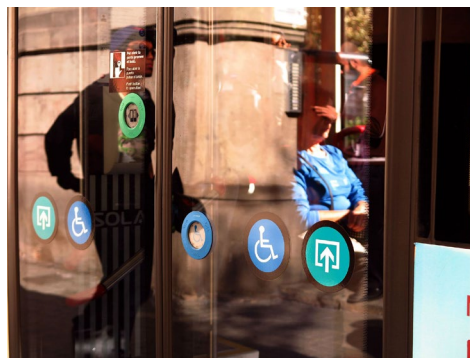

© Vicente Zambrano González

 Barcelonos autobusų tinklas yra 100 % prieinamas

Barcelonoje naudojamas skaitmeninis sprendimas **NaviLens**, kad metro ir autobusų paslaugos būtų prieinamos žmonėms su regėjimo negalia. Mieste įdiegta 9 000 „NaviLens“ ženklų, padedančių naudotojams orientotis autobusų ir metro tinkle.

Viešojo transporto tinklą papildė speciali judėjimo negalią turintiems žmonėms skirta transporto sistema, kuri per metus aptarnauja 348 000 kelionių „nuo durų iki durų“.

© Vicente Zambrano

 Barcelona siekia, kad iki 2024 m. jos metro stotys būtų visiškai prieinamos

Socialinio dialogo skatinimas

Barcelonoje veikia 19 kolektyvinių institucijų, kurios sprendžia neįgaliųjų klausimus. Tai reguliariai rengiami miesto tarybos, nevyriausybinių organizacijų ir plačiosios visuomenės forumai, kurių tikslas – rinkti pasiūlymus ir pageidavimus dėl savivaldybės politikos. Kasmet juose dalyvauja vidutiniškai 150 neįgaliųjų organizacijų.

Dar viena iniciatyva, kurioje dalyvauja neįgalieji, yra Piliečių susitarimas dėl įtraukios Barcelonos. Iki šiol pagal Piliečių susitarimą buvo sudarytos keturios darbo grupės, kurios sprendžia aktualius neįgaliųjų klausimus: būsto, paramos šeimai, įtraukaus laisvalaikio ir prieinamumo.

Kiti prieinamumo projektai

Barselonoje vykdoma daug įvairių projektų ir iniciatyvų prieinamumo srityje.

Vienas iš įdomių projektų – CASBA („Friendly Shops Without Barriers“ – Draugiškos parduotuvės be kliūčių), kuriame kasmet dalyvauja beveik 100 universitetų architektūros studentų, rengiančių projektus, skirtus parduotuvių ir kitų komercinių įstaigų prieinamumui gerinti. CASBA ne tik gerina bendrą miesto prieinamumą, bet ir didina architektų, parduotuvių savininkų, mažmenininkų asociacijų ir miesto tarybos darbuotojų informuotumą apie neįgaliųjų poreikius.

Įvairūs patobulinimai, pavyzdžiui, prieinamumas, ženklavimas ir interjero išdėstymas, geresnis apšvietimas ir kliūčių šalinimas, naudingi ne tik neįgaliesiems, bet ir laikinai judėjimo negalią turintiems žmonėms, tėvams su vaikiškais vežimėliais ir vyresnio amžiaus žmonėms.

Barselonos viešojo transporto bendrovė turi veiklos kodeksą, pagal kurį koordinuojami visi viešojo transporto prieinamumo projektai. Veiklos kodeksą sudaro 15 darbo grupių, kurios šiuo metu vykdo 50 prieinamumo gerinimo projektų. Projektai stebimi kas ketvirtį, o jų kokybę ir tinkamumą garantuoja neįgalieji, pasitelkdami pirmiau minėtas kolektyvines institucijas.

Specialus Europos geležinkelių
metų pagerbimas

Portas

Portugalija

Porto miestas šiaurės vakarų Portugalijoje, kuriame gyvena beveik 232 000 gyventojų, garsėja turtinga istorija ir viduramžius siekiantį kultūrinį paveldą. Miestui, besidriekiančiam palei Douro upę ir Atlanto vandenyno pakrantę, būdingas nelygus reljefas. Pastaraisiais metais Porto mieste padaryta daug pakeitimų, kad būtų lengviau vaikščioti pėsčiomis ir keliauti po miestą, ypač vyresnio amžiaus žmonėms, vaikams ir žmonėms su judėjimo negalia.

„Šis pripažinimas yra labai svarbus Porto miestui, nes jis pabrėžia visas įdėtas pastangas ir pažangą, kurią pasiekėme šioje srityje, o tai reiškia, kad mums pavyksta padaryti miestą prieinamesnį. Be abejo, norime padaryti daugiau ir pasiekti aukštesnį prieinamumo lygį visose koncepcijos srityse. Tai labai stimuliuoja ir skatina mus tęsti darbą, nes manome, kad Porto ekonominis vystymasis, socialinis ir kultūrinis dinamiškumas ir tvarumas priklauso nuo jo prieinamumo lygio“

Ricardo Valente, Porto miesto tarybos narys, atsakingas už finansus ir ekonomiką bei užimtumą, turizmą ir prekybą

Prieinamos kelionės geležinkeliu

Komisija gyrė Porto miestą už ambicingą darbą su metro sistema ir dėmesį transportui. Įspūdinga tai, kad visos Porto metro transporto priemonės ir stotys yra prieinamos. Be to, visi autobusai yra žemagrindžiai, o 66 proc. jų turi pakylą ir vietą neįgaliojo vežimėliui.

Mieste yra dvi stotys, pritaikytos neįgaliesiems: São Bento ir Campanhã. Abiejose stotyse yra automobilių stovėjimo aikštelės, todėl judėjimo negalią turintiems gyventojams nereikia vaikščioti ilgus atstumus. Abiejose stotyse veikia stebėjimo tarnyba, kurios specialistai asistentai gali nustatyti, kada neįgaliesiems gali prireikti pagalbos, ir jiems padėti, taip pat veikia integruota judumo tarnyba, padedanti klientams, turintiems judėjimo sunkumų (nuolatinių ar laikinų), judėti stotyse.

Svarbi informacija perduodama per vaizdinių ir garsinių priemonių sistemą, stotyse taip pat įrengtas lytimasis grindų paviršius, naudingas regos ir klausos negalią turintiems žmonėms.

Tiek São Bento, tiek Campanhã turi pritaikytus įėjimus, į kuriuos nereikia lipti laiptais, todėl riboto judrumo žmonės gali lengvai patekti į sales, bilietų kasas ir peronus. Campanhã yra pėsčiųjų požeminė perėja, jungianti kelis peronus, į kuriuos galima patekti liftu. Abiejose stotyse įrengti pritaikyti sanitariniai mazgai, o neįgaliesiems taikomos kelionės nuolaidos.

Prie São Bento ir Campanhã stočių esančiose „pabučiuok ir važiuok“ zonose ir šaligatviuose šalia pritaikytų įėjimų įrengti žemi borteliai. Tai leidžia neįgaliesiems lengviau susisiekti su kitomis geležinkelio linijomis, metro, taksi, autobusais ir privačiu transportu.

© Miguel Nogueira / CM Porto

 Porto metro linija

© Filipa Brito / CM Porto

 Campanhã stotis

Ateities vizija: įtraukusis prieinamumas

Porto įsipareigojimas užtikrinti įtraukųjį prieinamumą atsispindi peržiūrėtų žemės naudojimo planų (įsigaliojusių nuo 2021 m. liepos mėn.) tiksluose, kuriuose nustatyta miesto ateities vizija. Daugiausia dėmesio skiriama iniciatyvoms, kuriomis tenkinami neįgalųjų poreikiai, kartu užtikrinant, kad jos būtų naudingos visiems gyventojams. Planuose išdėstyta platus požiūris į judumo

palengvinimą ir tvaraus prieinamumo gerinimą visiems piliečiams (pavyzdžiui, plečiant viešąjį transportą, modernizuojant viešojo transporto priemones, nustatant lengvatinius ir (arba) nemokamus viešojo transporto bilietus, mažinant eismo spūstis ir įgyvendinant naują automobilių statymo politiką). Tuo tarpu miesto socialinės plėtros plane (2019–2021 m.) daugiau dėmesio skiriama miesto ir jo paslaugų prieinamumui vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems užtikrinti.

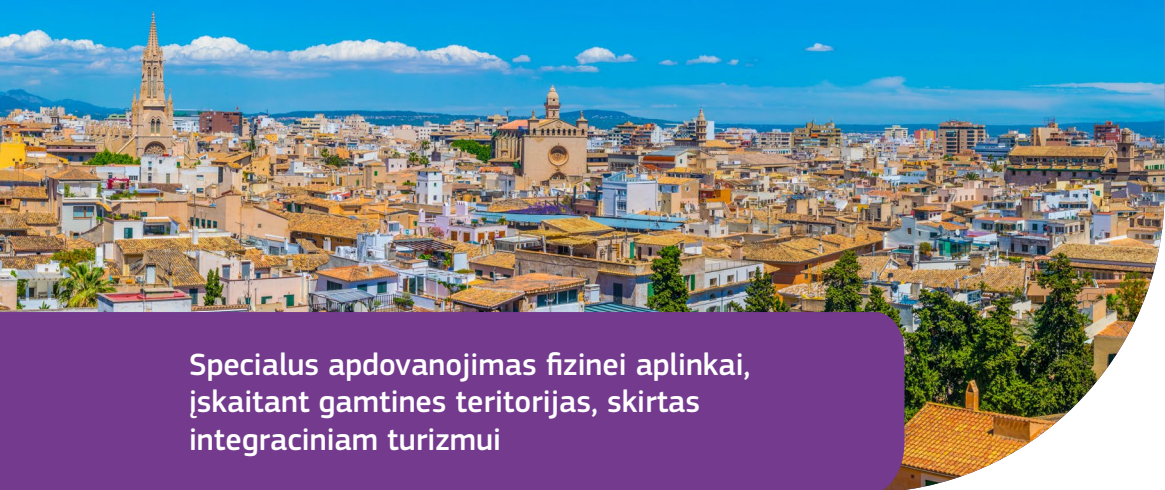

© Filipa Brito / CM Porto

Dviratininkai, važiuojantys dviračių taku Porto mieste

© Shutterstock

Specialus apdovanojimas fizinei aplinkai, įskaitant gamtines teritorijas, skirtas integraciniam turizmui

Palma

Ispanija

Palma, Balearų salų sostinė, yra pagrindinė Europos turizmo kryptis. Pietinėje Maljorkos pakrantėje įsikūręs miestas garsėja parduotuvėmis, paplūdimiais, maistu ir geru oru ištisus metus. Palma įgyvendino įvairias priemones, kuriomis siekiama, kad viešosios erdvės, įskaitant paplūdimius ir parkus, taptų prieinamesnės.

„Visuotinis prieinamumas yra toks paprastas dalykas, kaip tai, kad viskas būtų pasiekama kiekvienam žmogui, – štai kas yra visuotinis prieinamumas.“

Jose Hila, Palmos miesto meras

”

Įtraukiojo pobūdžio viešųjų erdvių projektavimas

Vertinimo komisiją sužavėjo Palmos nuolatinės investicijos į įtraukijį viešųjų erdvių (paplūdimių, parkų, žaidimų aikštelių ir skverų) dizainą. Visuotinio prieinamumo ir tvaraus judumo mieste planai yra pagrindas ir kriterijai veiksmams, kuriais siekiama paversti miestą atviru ir atsidavusiu visiems jo gyventojams ir svečiams.

2021 m. Palmos miesto merija pristatė Parkų, sodų ir aikščių gerinimo planą, pagal kurį į 57 parkus bus investuota 4 mln. eurų, kad būtų pakeisti šaligatviai ir fontanai, įrengtos prieinamos ir įtraukios žaidimų aikštelės ir baldai. 2021 m. Sa Riera parke Palmoje oficialiai atidaryta pirmoji įtraukios poilsio erdvė.

Neįgalieji gali mėgautis maudynėmis su pagalba šešiose vietose penkiuose prieinamuose miesto paplūdimiuose. Į šiuos paplūdimius patenkama per praėjimus, juose įrengtos pritaikytos amfibijų kėdės, pavėsyje esančios poilsio platformos, gelbėtojai, judėjimo pagalbai skirtos kulkos, pritaikyti vonios kambariai ir dušai. Visi jie turi saugaus turizmo sertifikatus. 2020 m. gegužės–spalio mėn. atliktos apklausos apie maudyklų su pagalba paslaugas surinko daugiau nei 100 naudotojų pastabų, kuriomis miesto valdžia vadovausis toliau jas tobulindama.

Palmoje yra devyni pagalbos piliečiams biurai, kuriuose įrengtos magnetinės kilpos klausos negalią turintiems lankytojams ir regos negalią turintiems lankytojams skirti regos prieinamumo rinkiniai. Biurų darbuotojai taip pat yra apmokyti bendrųjų procedūrinių gairių, kaip aptarnauti neįgalius naudotojus.

© Ajuntament de Palma

 Piliiečių pagalbos biuras Palmoje su klausos negalią turintiems žmonėms pritaikytais prietaisais

© Ajuntament de Palma

 Can Pere Antoni paplūdimys

 Sa Riera parkas - įtraukianti poilsio erdvė

Ryšys su informacija ir paslaugomis

Palmos merijos interneto svetainėje skelbiama visa su miestu susijusi informacija ir ji sukurta taip, kad būtų prieinama neįgaliesiems. Sukurtos šešios prieinamos mobiliosios programėlės, padedančios neįgaliesiems kuo geriau naudotis teikiamomis paslaugomis. Programėlė „MobiPalma“, kurioje pateikiama informacija, kaip orientuotis mieste, yra pritaikyta žmonėms su regėjimo negalia ir pateikiama keturiomis kalbomis (anglų, vokiečių, ispanų ir katalonų). Miesto merija taip pat stengiasi viešosiose erdvėse pasiūlyti nemokamą ir efektyvią belaidžio interneto prieigą, kad neįgalieji turėtų geresnį ryšį su svarbia informacija ir paslaugomis.

Patogus keliavimas po miestą

2021 m. Palma investavo 32,5 mln. eurų į 100 autobusų parko atnaujinimą. Visi atnaujinti autobusai atitinka galiojančias prieinamumo taisykles, jų

išorėje matomas garsiakalbis ir maršruto numeris, autobusas turi trejas duris, vieno lygio vidų ir transporto priemonės kėbule įmontuotą teleskopinę pakylą. Be to, visame mieste yra 1758 automobilių stovėjimo vietos, skirtos žmonėms su negalia ar judėjimo apribojimais, ir 14 pritaikytų taksi automobilių, kurie veikia 24 valandas per parą.

Fondas „Palma 365“ parengė projektą „Palma visiems“, kurio tikslas – sukurti penkis prieinamus turizmo maršrutus po miestą, apimančius kultūros, laisvalaikio ir prekybos objektus. **Projekto brošiūroje**, kurią galima rasti internete, nurodyta, kaip maršrutai, pastatai, autobusai ir taksi automobiliai yra fiziškai, girdimai ir vizualiai prieinami. Kiekvienas maršrutas prasideda viename iš šešių miesto turizmo informacijos biurų.

Atstovavimas priimant sprendimus

Palmos prieinamumo taryba – tai patariamasis ir dalyvavimo mechanizmas, kuris įtraukia įvairias organizacijas ir neįgaliųjų atstovus į diskusijas ir sprendimų priėmimo procesus, susijusius su jiems aktualiais klausimais. Nuo 2013 m. surengtos 76 sesijos.

2016 m. buvo įsteigtas Palmos prieinamumo biuras, kurio tikslas – informuoti ir konsultuoti kitus regionus, piliečius ir subjektus prieinamumo klausimais.

Biuras taip pat atsakingas už tai, kad įmonėse, viešuosiuose pastatuose, sporto objektuose, parkuose, žaliosiose zonose, gatvėse, renginiuose ir mugėse būtų laikomasi prieinamumo taisyklių.

Bendradarbiavimas su kitomis turizmo vietovėmis

2021 m. Palma pristatė planą „Impulsa“ (974 535 EUR) ir vieną iš keturių savo strateginių šakų skyrė prieinamam ir tvariam turizmui skatinti.

Specialus prizas už prieinamumo integravimą, įskaitant skaitmeninę sritį

Levenas

Belgija

Levenas yra Belgijos centre esantis miestas, netoli sostinės Briuselio. Turtingą miesto istoriją atspindi XV a. aikštė ir savivaldybė, daugybė senų pastatų ir grįstų gatvių. Levenas siekia išsaugoti savo istorinį charakterį ir kartu tenkinti modernaus, prieinamo miesto poreikius, įtraukdamas piliečius, žinių institucijas, organizacijas ir įmones į savo politiką ir sprendimų priėmimo procesus.

„Kurti prieinamą viešąją erdvę mums reiškia tiesiogine ir perkeltine prasme kuo labiau šalinti kliūtis žmonėms su negalia. Tai apima ne tik infrastruktūros pritaikymą, bet ir prieinamus renginius bei paslaugas. Specialus prizas – tai pripažinimas, kad pastaraisiais metais padarėme labai svarbių žingsnių prieinamumo srityje. Tačiau tai taip pat yra paskata ir toliau intensyviai dirbti ateinančiais metais, nes puikiai suprantame, kad įvairiose srityse dar reikia daug nuveikti”

Lies Corneillie, Lygių galimybių tarybos narė

Vertinimo komisija teigiamai įvertino visapusišką Leveno požiūrį į prieinamumą, kuris apima neįgalių gyventojų poreikių ir patirties rinkimą ir panaudojimą, siekiant informuoti apie veiksmus visose srityse. Miestas siekia teikti profesionalias paslaugas gyventojams ir turistams, turintiems regos, klausos ir pažinimo sutrikimų. Levenas siekia pereiti nuo problemų sprendimo požiūrio į prieinamumą prie labiau integruotos politikos įgyvendinimo, pavyzdžiui, kiekviename departamente paskirti pagrindinius asmenis, atsakingus už prieinamumą, ir bendradarbiauti su judumo srities dalyviais bei KU Leveno universitetu. Prieinamumas taip pat svarbus Leveno miesto tarybos 2019–2025 m. valdybos memorandumė, kuriame jis įvardijamas kaip pagrindinis šio laikotarpio politikos tikslas.

Leveno prieinamumo politiką lemia trys prioritetai:

- prieinamumo standarto taikymas naujuose projektuose arba atliekant didelius pritaikymo darbus;
- aktyvus piliečių informavimas apie prieinamumo standartus ir iniciatyvas; ir
- konkrečios paramos teikimas pagal poreikį.

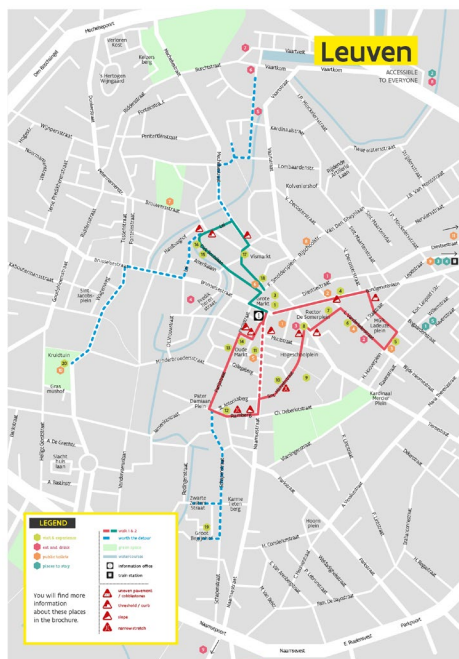
Iki šios kadencijos pabaigos (2024 m.) miestas siekia užtikrinti, kad kiekviena miesto tarnyba turėtų paskirtą kontaktinį asmenį, atsakingą už prieinamumą.

Naujų projektų prieinamumo standartai

Levenas ne tik įgyvendina Flandrijos teisės aktus dėl prieinamo išplanavimo planavimo etape (pavyzdžiui, durų pločio, nuolydžių ir apsisukimo spindulio), bet ir pats nustato

papildomus prieinamumo standartus, atsižvelgdamas į objektų apdailą (pavyzdžiui, kontrastingų spalvų ir akustikos naudojimą). Miestas taip pat siekia rasti abipusiai naudingus sprendimus iš pažiūros prieštarīgiems poreikiams (pavyzdžiui, neįgaliųjų vežimėliams pritaikyti slenksčiai veikia kaip gairės akliesiems). Naujuose projektuose turi būti integruota mažo stimulo zona ir matomos prieinamumo gairės bei įspėjamosios linijos. Konferencijų salėse turi būti įrengtos kilpos klausos negalią turintiems lankytojams.

Levenas siekia ne tik pateikti matomą informaciją (įskaitant informacinius stendus ir nuorodas) apie prieinamumą mieste, bet ir aktyviai informuoti apie tai gyventojus ir lankytojus. Ji konsultuojasi su KU Leveno universitetu, kad atitinkama informacija būtų lengviau prieinama internete.

© Visitflanders.com

 Leveno žemėlapis su papildomais prieinamumo ženklais

Leveno mėnesinis miesto žurnalas ir miesto atnaujinimo žurnalas yra įgarsinti regos negalia turintiems žmonėms, o atliekų surinkimo kalendorius pateikiamas Brailio raštu. Bendradarbiaudamas su Flandrijos turizmo departamentu, miestas sudarė prieinamą turistinį pėsčiųjų maršrutą, o M muziejus parengė vizualinį planą, skirtą autizmu sergantiems lankytojams, norintiems pasirengti apsilankymui.

Specifinės paramos teikimas

Nors Levenas siekia, kad viešoji infrastruktūra ir paslaugos būtų prieinamos visiems, jis supranta, kad dar reikia daug nuveikti. Todėl pagal miesto prieinamumo politikos ramsčio „specifinės paramos teikimas“ dalį jis sukūrė internetinį pranešimų centrą, kuriame vartotojai įspėjami apie prieinamumo problemas.

Jis taip pat teikia specialią paramą miesto biure, kur registratorė padeda piliečiams, turintiems regos, klausos ar judėjimo negalią.

Dialogo užmezgimas

Prieinamumo patariamoji taryba, nuo 2008 m. oficialus miesto patariamasis organas, atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant Leveno prieinamumo politiką. Patariamoji taryba inicijuoja dialogą tarp žmonių su negalia ir miesto tarnybų, architektų, dizainerių, viešbučių operatorių, renginių organizatorių ir kt.

Valdybą sudaro 16 patirties ekspertų (t. y. žmonių, turinčių autizmo, kognityvinių sutrikimų, psichikos sveikatos problemų ir (arba) judėjimo, regos ar klausos sutrikimų) ir pagyvenusių žmonių tarybos atstovas.

© Rob Stevens

Samas Michielsas, Prieinamumo patiriamosios tarybos pirmininkas, Leveno gatvėse

Ji renkasi kiekvieną mėnesį ir, remdamasi konsultacijomis su kūrėjais ir miesto tarnybomis, rengia rekomendacijas dėl planų.

2015 m. Levenas paskyrė prieinamumo politikos patarėją, kuris dirba kartu su miesto tarybos nariu, atsakingu už lygias galimybes ir prieinamumą, siekdamas užtikrinti, kad visos miesto tarnybos savo veikloje atsižvelgtų į prieinamumo aspektus. Politikos patarėjas veikia kaip tiltas tarp miesto tarnybų ir miesto Prieinamumo patariamosios tarybos, palengvindamas prieinamumo ekspertizės srautą į visas tarnybas.

Prieinamas transportas

Levene įrengta dvidešimt „Hoppin“ taškų (jungčių tarp skirtingų transporto rūšių). Geležinkelio stotis tapo lengviau pasiekama – įrengtas spiralinis dviračių tiltas. Be to, miestas remia paslaugą, kuri pagal išankstinį susitarimą ir už nedidelį mokestį veža riboto judumo žmones nuo durų iki durų.

Pagrindinės Leveno autobusų stotelės yra visiškai prieinamos, o miestas pasirašė Flamidų chartiją dėl prieinamų autobusų stotelių ir įsipareigojo iki 2030 m. pusę visų autobusų stotelių padaryti prieinamas. Miestas taip pat įsipareigojo ištirti visus pėsčiųjų takus (įskaitant parkus ir miškus) užstatytoje aplinkoje ir viešosiose erdvėse ir iki 2030 m. sutvarkyti bent pusę šiuo metu sunkiai prieinamų takų.

Prieinama laisvalaikio veikla

Levenas nori imtis papildomų priemonių, kad laisvalaikio pramogos taptų prieinamesnės, pavyzdžiui, pritaikyti žaidimų įrangą ir ekskursijas su gidu riboto judrumo, klausos ir regos negalią turintiems lankytojams.

© Jan Pollers

Dviračių spiralinis tiltas Leveno geležinkelio stotyje

Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojime

Galite padėti palengvinti neįgaliųjų gyvenimą. Prisijunkite ir pateikite paraišką 2023 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimui gauti.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkursą organizuoja Europos Komisija kartu su Europos neįgaliųjų forumu. Apdovanojimas skiriamas miestams, kurie stengiasi tapti prieinamesni, ypač neįgaliesiems.

Dalyvavimas apdovanojime – tai galimybė sulaukti Europos pripažinimo ir unikali proga apžvelgti esamą padėtį savo mieste. Taip pat galite pasidalyti patirtimi su kitais Europos miestais, o tai padės jums tapti dar geresniu miestu gyventi ir lankytis.

Laimėję miestai gauna finansinį prizą:

- 1-oji vieta: 150 000 eurų
- 2-oji vieta: 120 000 eurų
- 3-oji vieta: 80 000 eurų

Paraiškas gali teikti miestai, kurių gyventojų skaičius viršija 50 000.

Atrankos procesą sudaro du etapai: išankstinė atranka nacionaliniu lygmeniu ir galutinė atranka Europos lygmeniu. Kiekvienos šalies **nacionalinė komisija**, remdamasi Europos Komisijos pateiktais vertinimo kriterijais, iš nacionalinių pareiškėjų atranka ne daugiau kaip tris miestus. Iš anksto atrinkti kandidatai patenka į antrąjį konkurso etapą, kuriame juos vertina **Europos komisija**.

Norėdami dalyvauti, turite būti ES valstybės narės miesto, kuriame gyvena daugiau kaip 50 000 gyventojų, valdžios institucija.

Valstybėse narėse, kuriose yra mažiau nei du tokie miestai, gali dalyvauti ir miestų teritorijos, kurias sudaro du ar daugiau miestų, jei bendras jų gyventojų skaičius viršija 50 000 gyventojų.

Kadangi tas pats miestas negali laimėti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo dvejus metus iš eilės, 2022 m. laimėjęs miestas negali vėl dalyvauti 2023 m. Visi kiti miestai, įskaitant antrosios ir trečiosios vietos laimėtojus ir miestus, gavusius specialiuosius prizus, kviečiami vėl dalyvauti šiame konkurse.

Norėdami kandidatuoti, turite užpildyti ir iki galutinio termino pateikti internetinę paraiškos formą. Prasidėjus paraiškų teikimo laikotarpiui, bus paskelbtos gairės ir dalyvavimo taisyklės, kurios padės jums kandidatuoti.

Jos bus pateiktos visomis oficialiomis ES kalbomis 2023 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo interneto svetainėje.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2023

Atrankos procesas ir kriterijai

Vertinimo komisija atsižvelgs į priemones, kurių imtasi ir planuojama imtis šiose srityse:

- užstatyta aplinka ir viešosios erdvės;
- transportas ir susijusi infrastruktūra;
- informacija ir ryšiai, įskaitant naujas technologijas (IRT);
- viešojo infrastruktūra ir paslaugos.

Vertinimo komisija paraiškas vertins atsižvelgdama į šiuos šešis kriterijus:

- veiksmų apimtį;
- atsakomybę, įsipareigojimo lygį;
- poveikį;
- rezultatų kokybę ir tvarumą;
- neįgaliųjų ir atitinkamų partnerių įtraukimą;
- socialines inovacijas.

Naujienų apie galutinius kriterijus ieškokite mūsų interneto svetainėje.

2023 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo laimėtojas bus paskelbtas **2022 m. lapkričio 25 d.** Apdovanojimo ceremonija yra kasmetinės konferencijos, skirtos Europos neįgaliųjų dienai paminėti, dalis.

Susisiekite su mumis

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo sekretoriatas gali padėti jums parengti paraišką. Dėl bet kokios papildomos informacijos kreipkitės į: **secretariat@accesscityaward.eu**

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai Europe Direct centrų. Artimiausio centro adresą galite rasti internetu (https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lt).

Telefonu arba raštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

- nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokesčių),
- šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696,
- naudodami šią formą: https://european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_lt.

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa (https://europa.eu/european-union/index_lt).

ES leidiniai

ES leidinius galite peržiūrėti arba užsisakyti adresu <https://op.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į Europe Direct arba į vietos dokumentų centrą (https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lt).

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1951 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje EUR-Lex (<https://eur-lex.europa.eu>).

ES atvirieji duomenys

Portale (<https://data.europa.eu/lt>) suteikiama prieiga prie ES institucijų, įstaigų ir agentūrų atvirųjų duomenų rinkinių. Šiuos duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais. Be to, portale suteikiama prieiga prie daugybės Europos šalių duomenų rinkinių.

Kasmetinis geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas skiriamas Europos miestams už jų pastangas padaryti save prieinamesniais neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus piliečiams. Šioje brošiūroje pristatomi 2022 m. nugalėtojų, antrosios vietos laimėtojų ir specialiuosius apdovanojimus gavusių miestų pasiekimai: Liuksemburgas (Liuksemburgas), Helsinkis (Suomija), Barcelona (Ispanija), Levenas (Belgija), Palma (Ispanija) ir Portas (Portugalija). Šių metų konkurse dalyvavę miestai ėmėsi konkrečių veiksmų, kad viešosios erdvės, paslaugos, transportas, pastatai, kultūra ir turizmas taptų prieinamesni.

Mūsų leidinius nemokamai galite atsisiųsti arba užsisakyti internetu adresu [**ec.europa.eu/social/publications**](https://ec.europa.eu/social/publications)

Norėdami reguliariai gauti naujienas apie Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinį direktoratą, „Social Europe“ naujienlaiškius nemokamai gausite užsiregistravę adresu [**ec.europa.eu/social/e-newsletter**](https://ec.europa.eu/social/e-newsletter)

Social Europe

EU_Social

■ Europos Sąjungos
leidinių biuras